

Afgørelser – Reg. nr.: 02587.00

Fredningen vedrører: Svansø Diger

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet

Fredningsnævnet

16-05-1960

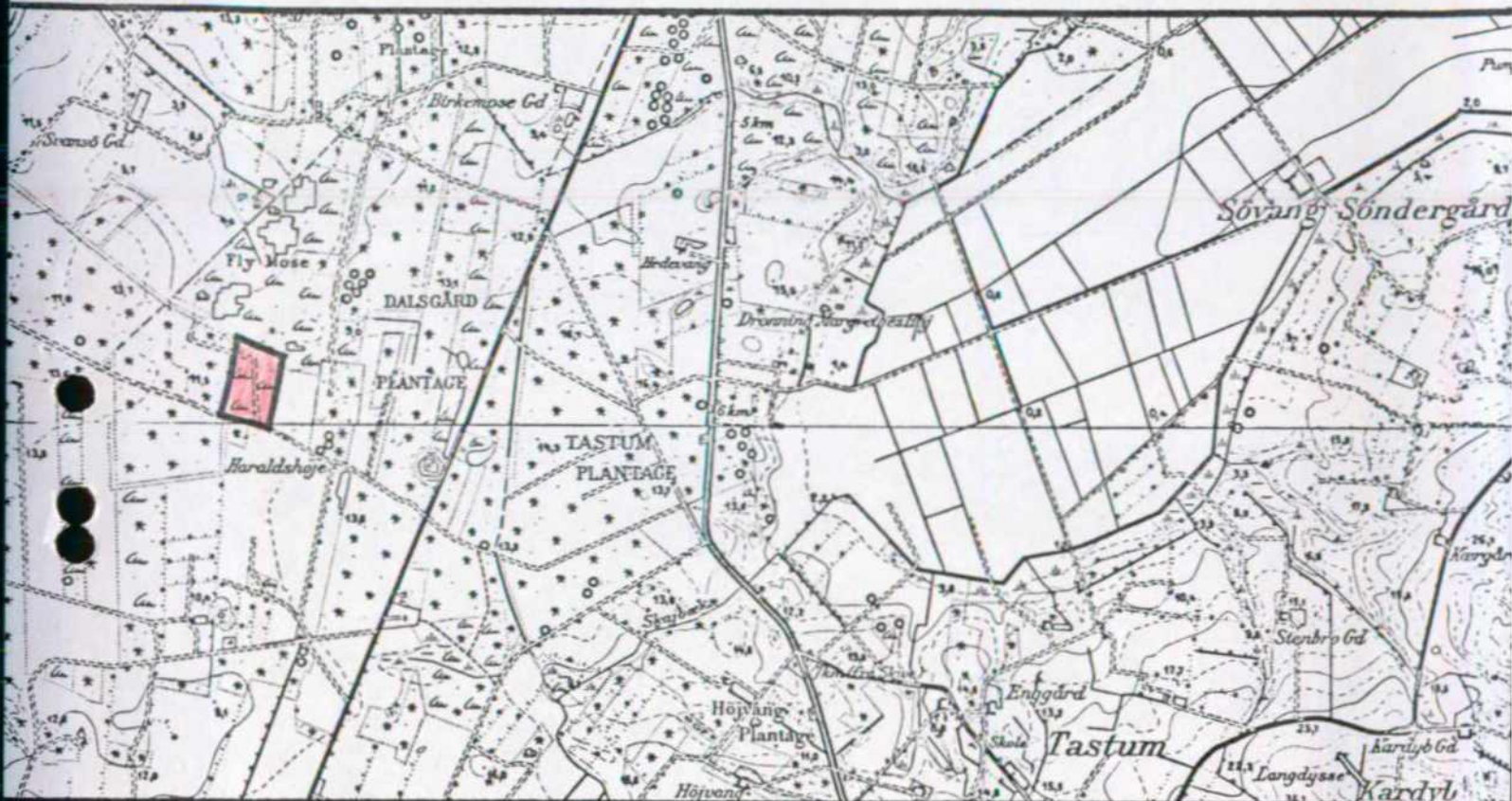
Kendelser

Deklarationer

FREDNINGSNÆVNET>

Lokalitet : Digevoldinger v. Svansø mose

Kommune : Fjends

1:25.000 - 1215 IV NV

J.nr. : Fr.nr. : P 5 - 200 Fr. 7

Areal : ca. 4,1 ha. Fredet: FNK 16. maj 1960.

Formål : Sikring af volde og lyngarealer.

Indhold : Det er ikke tilladt at bebygge, opdyrke, beplante, foretage terrænændringer eller henkaste affald på arealet. Ejeren må tage grus til eget behov (mod syd) i eksisterende grav, ligesom lyngslagning er tilladt.

Ejer : Privat.

Påtaleret : Fredningsnævnet og Nationalmuseet.

U D S K R I F T

A F

KÆNDELSES-PROTOKOL FOR FREDNINGSRÅDET FOR VIEBORG AMTSRÅDSKREDS.

År 1960, den 16. maj blev i
fredningsagen:

Sag ang. fredning af digevoldinger ved Svansø
nøse i Fly sogn

afsagt sålydende

K e n d e l s e:

Ved skrivelse af 23. september 1959 indbragte Danmarks Naturfredningsforening for nævnet en sag om fredning af nogle digevoldinger beliggende på et lyngklædt areal i Fly sogn lidt syd for Svansø nøse. Selve voldingerne er muligvis fredet allerede i medfør af § 2 i Naturfredningsloven, men en virkelig beskyttelse forudsætter, at også de lyngklædte flader mellem voldingerne fredes.

Nationalmuseet har i erklæring af 19. maj 1959 bl.a. udtalt:

"Aralet, der er ca 220 m langt i N-S-lig retning og 130 m bredt, er dækket af lyng og spredt bevoksning af dværgfyr. Der ses i overfladen flere lave digevoldinger, der vel har indhegnet mindre, rektangulære agre. De tydeligste partier er indtegnet på nedfølgende plan-skitse og fotos af de samme vil siden indgå i Nationalmuseets arkiv, hvorfra de - om ønskes - kan rekvireres. Imellem de tegnede systemer ses flere, især øst-vest-gående, lave og brede voldinger, hvis forløb dog sløres af den høje lyngvækst på stedet.

I plantagen vest for hedearealet ses flere aflange, indtil 2-3 m høje og 6-10 m brede højdinger, der af lærer K. Friis-Jensen anses for højryggede agre. Efter en nøje gennemgang skønnes de snarere at være naturlige klitdannelser.

Såfremt Naturfredningskomiteen for Skive og omegn vil søge en

fredning af det omtalte hedeareal gennemført, kan dette kun anbefales fra Nationalmuseets side, idet kun et fåtal af lyngklædte agerarealer fra oldtiden er sikret gennem fredning, og den stadig intensiverede hedeopdyrkning år for år indskrænker antallet af fredningsværdige objekter."

Nævnet har beset arealet i møder den 30. oktober 1959 og 6. maj 1960. Det er skyldsæt under matr. nr. 18a, Fly by og sogn tilhørende gårdejer Niels Østergård, Fly pr. Skive, efter ejerens oplysninger er hele arealet på ca 20 tdr. land og dets værdi antagelig 300 kr. pr. td. land. Han har til hensigt at opdyrke det så åre. Han vil ikke modsætte sig en fredning, såfremt han vedblivende kan tage grus i et hul omtrent for enden af den sydlige volding. Høgen nytte af jorden vil han imidlertid ikke få efter en fredning, og han ønsker sig derfor tilkendt en passende erstatning.

Uanset om selve voldingerne antages at være fredet som jordfast fortidsminde efter § 2 i naturfredningsloven var der i nævnet enighed om, at det har en særlig betydning at bevare den således at også de mellemliggende arealer beskyttes mod forstyrrende indgreb, og at områdets bevarelse især også af undervieningsmæssige og historiske hensyn er af væsentlig interesse.

Det på vedhæftede deklarationsribs viste areal af matr. nr. 18a, Fly by og sogn fredes herefter i sin nuværende tilstand, således:

at det ikke er tilladt at bebygge arealet eller at opstille skure, boder el. a. skæmmende indretninger som ledningsmaster, transformertårne o.l.

at det ikke er tilladt at opdyrke eller beplante arealet.

at det ikke er tilladt at foretage afgravninger eller opfyldninger, som ændrer terrenformene,

at det ikke er tilladt at henkaste affald på arealet.

Ejeren skal dog vedblivende kunne benytte arealet til lyngslagning, og grushullet ved den sydlige volding til grusgravning til eget behov, men således at hullet kun må udvides imod syd. Han skal tale, at Nationalmuseet lader lyngen afdrive eller afbrænde med henblik på en nærmere arkologisk undersøgelse af forholdene på det fredede areal, ligesom han skal tale, at bevoksningen evt. fjernes ved fredningsnævnets foranstaltning.

Disse bestemmelser vil være at tinglyse som servitutstiften-

de på ejendommen med prioritet forud for guld og med fredningsnavnet i Viborg amterådsreds og Nationalmuseet som påtaleberettiget.

Der var i navnet enighed om, i anledning af fredningen af det ca. 6 td. land store areal, at tillegges ejeren en erstatning på 300 kr. pr. td. land. Beløbet udbetales efter landinspektør Balling Engelsen opmåling.

Panthaveren i ejendommen, Skive Sparekasse, har været indvarslet under sagen. Sparekassen har ikke krævet nogen del af erstatningen udbetalt i h.t. § 14 i naturfredningsloven, og beløbet kan derfor udbetales til ejeren, som akcepterede erstatningens størrelse. Han erklærede sig villig til at opfylde grønhullet i nordsiden op til terræn, så at voldingen ikke kan skride ned, som der for øjeblikket er fare for.

Idet der i navnet er enighed om, at sagen har betydning for hele landet, bestemmes det i medfør af lovens § 17, stk. 2, at statskassen skal udrede 2/3 af erstatningen, medens antefonden skal udrede 1/3.

Det fredede areal vil på navnets foranledning blive afmærket i terrænet.

F b i b e s t e m m e s:

Det på vedhæftede deklarationsvide viste areal af matr. nr. 18a Fly by og sogn, tilhørende gårdejer Niels Østergaard, Fly pr. Skive, fredes som foran nærmere bestemt.

Der tillægges ejeren i erstatning 300 kr. pr. td. land med renter 5% p.a. fra den 16. maj 1960 til erstatning sker.

Beløbet udredes med 2/3 af statskassen og 1/3 af antefonden.

Helm.

V. Rasmussen.

Kr. Friis Jensen.

Underskriftens rigtighed bekræftes.

10. JUN 1960

[Handwritten signature]